

Druhá světová válka přinesla změny ve vlastnictví českoskalických továren. Několik zdejších občanů zahynulo v koncentračních táborech a na popravištích. Válčná fronta se naštěstí České Skalici vyhnula, avšak válka zde skončila až 9. května 1945 večerním střetem s oddíly SS.

Ve druhé polovině 20. století byl ve městě vybudován masokombinát a bezprostředně přiléhající přehradní nádrž Rozkoš, která plní rekreační a vodohospodářskou funkci. Česká Skalice leží na mezinárodní silnici E67 spojující Prahu s Varšavou. Po roce 1989 byla vybudována moderní školní jídelna, bytový dům Olga a Domovy Na Třešňovce, ke kterému patří zrekonstruovaný Ústav sociální péče pro mentálně postižené ženy. V okrajových částech města vyrostly nové továrny, zabývající se zemědělskou technikou, krmivem pro zvířata, textilní výrobou a zahrádkářskými substráty.

Regionální informační centrum
Legionářská 33, 552 03 Česká Skalice
tel.: 491 453 870, 773 578 112
e-mail: infocentrum@ceskoskalicko.cz

www.ceskoskalicko.cz www.ceskaskalice.cz

Pohled do historie České Skalice

První nepřímá písemná zmínka o Skalici pochází ze závěti Petra ze Skalice z roku 1238. Ve 13. století členové rodu erbu zlatého třmene vybuodovali na obou březích řeky Úpy dvě opevněná rodová sídla, tvrz maloskalickou a tvrz velkoskalickou. Maloskalická tvrz chránila strategicky nejdůležitější místo při brodu přes řeku. Při tvrzi velkoskalické vznikla záhy osada a později městečko nazývané již roku 1490 Skalice Česká. Během husitských válek svedl Jan Žižka u České Skalice bitvu, ve které snadno zvítězil (6. ledna 1424).

Původně samostatné zboží velkoskalické připojil roku 1393 Jetřich z Janovic k panství náchodskému, zboží maloskalické zůstalo samostatné až do roku 1575. Tehdy je i s tvrzí přikoupila k náchodskému panství Hedvika Smiřická ze Smiřic, která téhož roku povýšila Českou Skalici nad Úpou na město. Smiřičtí přáli rozvoji města, proto povolili zdejším řemeslníkům sdružovat se v cechy a českoskalickým měšťanům svobodně nakládat s majetkem a vést obecní knihy.

Protože Česká Skalice nebyla nikdy opevněna hradbami, trpěla za třicetileté války pod útlakem švédských i císařských vojsk. Město také několikrát obsadili Švédové. Po roce 1620 se stal správcem panství Smiřických Albrecht z Valdštejna. V roce 1623 prodal náchodské panství Marii Magdaleně Trčkové z Lípy a ta je postoupila nejstaršímu synovi, Adamu Erdmanu Trčkovi z Lípy, který udělil městu Česká Skalice v roce 1631 právo na dva výroční trhy na dobytek, dva výroční trhy na vlnu a týdenní trh na obilí. Adam Erdman Trčka z Lípy zahynul spolu s Albrechtem z Valdštejna v roce 1634 v Chebu. Císař potom daroval náchodské panství Octaviu Piccolomini de Aragona, který českoskalická privilegia záhy zrušil a v roce 1650 je obnovil pouze v omezeném rozsahu.

Město postihlo v 17. až 19. století několik rozsáhlých požárů a povodní. V roce 1813 se v ratibořickém zámku vévodkyně Zaháňské uskutečnila protinapoleonská jednání mezi zástupci Rakouska, Pruska a Ruska. Ve válkách prusko-rakouských, nebyla Česká Skalice ušetřena přítomnosti pruských ani rakouských vojsk. Bitva u České Skalice byla svedena dne 28. června 1866. Tuto válku připomíná vojenský hřbitov u Zlíně a mnoho pomníků roztroušených po bývalém bojišti.

Česká Skalice je pevně spjata s českým národním obrozením a Jiřinkovými slavnostmi, u jejichž zrodu stál roku 1836 páter František Hurdálek. Jejich dějištěm se stala Steidlerova zájezdní hospoda U Bílého lva. První slavnost jiřinek se konala 14. září 1837. V upomínku na obrozenecké slavnosti byla na bývalém Steidlerově hostinci (dnes Muzeum Boženy Němcové) odhalena

pamětní deska. Česká Skalice byla také jedním z prvních míst v Čechách, kde se hrálo ochotnické divadlo (od roku 1813). Velkou zásluhu na vzdělávání a vlasteneckém uvědomování měla českoskalická škola. Učitel Josef Arnošt Kolisko, který si dopisoval s Boženou Němcovou, založil první městskou a školní knihovnu na Náchodsku.

V roce 1838 byla v České Skalici uvedena do provozu jedna z největších přádelen v Rakousku a koncem století bylo postaveno několik dalších textilních továren. V září 1859 byl zahájen pravidelný provoz na železnici z Jaroměře přes Českou Skalici do Svatoňovic. Po uvolnění rakouského absolutismu v druhé polovině 19. století došlo k oživení českého politického života. V r. 1868 byla ve městě založena tělocvičná jednota Sokol, v roce 1878 byl ustaven sbor dobrovolných hasičů a v roce 1895 včelařský spolek (spolky fungují dodnes). V převratových dnech roku 1918 působila v České Skalici jednotka Národní obrany. V roce 1922 byl odhalen pomník padlým v první světové válce. V tomtéž roce bylo v Ratibořicích odhaleno Gutfreundovo sousoší Babička s dětmi. V roce 1931 bylo ve staré radnici otevřeno první české literární muzeum — Muzeum Boženy Němcové (na snímku vpravo), které dnes sídlí v bývalém Steidlerově hostinci U Bílého lva. Obec Malá Skalice byla v roce 1942 připojena k České Skalici.

